

‘Hare Majesteits leugens regeren’

Ondernemer Sam Broersma komt in conflict met de belastingdienst. Hij gaat zelfs om de tafel met staatssecretaris Wouter Bos. Hij alarmeert de Ombudsman, de minister-president, de Tweede Kamer, het OM, de rechter. Ten slotte zelfs Hare Majesteit. “Háár diena- ren hebben mijn zaak op scherp gezet.” HENK RIJKERS

De leugen regeert. Die woorden van Koningin Beatrix zijn gevlugeld geworden. Nu ligt ze zelf onder vuur, vanwege haar vermeend partijdige rol in het formatieproces. Omgekeerd klaagt een nieuw boek *Hare Majesteits leugens regeren* juist haar afzijdigheid aan. Afzijdigheid in wat de ondertitel *De Staat der Nederlanden als criminele organisatie* noemt. Sam Broersma roept Hare Majesteit en de diena- ren van de Kroon ter verantwoording. Hij eist miljoenen schadevergoeding. Waarom?

Veelbelovend bedrijf

Het begint allemaal op een april- dag in 1995. Twee belastingamb- tenaren komen boekenonderzoek doen bij het kleine bedrijf van Broersma dat al vier jaar draait: Trading Advice in Zoutelande voor beleggingsadviezen en ver- mogensbeheer. Broersma beheert het vermogen van derden en heeft klanten in Nederland, Bel- gië, Luxemburg en Duitsland. Door middel van een uitgekiend systeem van aan- en verkoop van opties weet hij een hoog rende- ment voor in beheer gegeven ver- mogens te realiseren.

Broersma is als eenmanszaak gestart in 1990 en wordt door de belastingdienst aangemerkt als belaste ondernemer. Het fiscaal ondernemerschap geeft onder andere recht op aftrek van btw op inkopen, kosten en investeringen. Omdat Broersma zelf pas begint te verdienen als het rendement op de beheerde vermogens boven de twintig procent komt, moet de belastingdienst hem de eerste jaren de omzetbelasting terugbe- talen. Niettemin, Trading Advice draait goed en is een veelbelovend bedrijf. Broersma moet zelfs meer medewerkers aantrekken.

Barbertje

Sam Broersma kijkt dan ook vreemd op als de twee ambtena- ren van de Belastingdienst Goes bij het onderzoek, dat ondanks de bescheiden boekhouding vier dagen duurt, stellen dat hij voor de belastingdienst géén fiscaal ondernemer is. Voor Broersma komt dit als een donderslag bij heldere hemel. Niet zozeer omdat die visie een fikse naheffing (van de teruggekregen btw) tot gevolg

heeft, zij is vooral in strijd met de feitelijke werkelijkheid en met het beginsel van behoorlijk bestuur. Broersma gaat er vanuit dat het misverstand snel wordt opgelu- derd. De onduidelijkheid houdt echter maandenlang aan. Ten slotte komt de belastingdienst in november met een controle- rapport. De fout is rechtgezet: Broersma is toch volledig fis- caal ondernemer (zowel voor de inkomsten- als voor de omzetbe- lasting).

Probleem verholpen? Nee, de belastingdienst blijkt iets nieuws bedacht te hebben: met terugwer- kende kracht verandert die eenzij- dig de fiscaal-technische duiding van Broersma's bedrijf van ver- mogensbeheer naar bemiddeling. Fiscaal betekent dit dat dan een btw-naheffing wordt opgelegd. Barbertje blijft bungelen.

Hernieuwde twijfel

De naheffing is niet Broersma's grootste probleem. Erger is dat een vermogensbeheerbedrijf, waar miljoenen in omgaan, drijft op het vertrouwen dat de klanten erin stellen. Een splend conflict met de belastingdienst kan zo'n bedrijf zich absoluut niet veroorlo- ven. Broersma tekent protest aan en wordt daarin gesteund door zijn accountant en fiscalist. Maar de belastingdienst, die aantoon- bare, deels al toegegeven fouten gemaakt heeft, houdt voet bij stuk. Broersma besluit het hogerop te zoeken, bij het ministerie van

Financiën. Dat laat zich echter adviseren door de belastingdienst Goes – de tegenpartij – en neemt bovendien de tijd. Broersma roept de vaste Kamercommissie voor Financiën te hulp. Met suc- ces. Staatssecretaris Willem Ver- meend geeft antwoord. Die sluit zich aan bij Goes: Trading Advice doet aan 'bemiddeling'. Dat is nog niet alles. Vermeend laat aan de Kamercommissie blijken dat er hernieuwde twijfel is ontstaan aan Broersma's ondernemer- schap voor de omzetbelasting. Als het niet linksom gaat, dan maar rechtsom, en desnoods allebei.

Schadeclaim

Broersma's zaak neemt kfkai- aanse proporties aan, waarbij tal van bekende politici en topamb- tenaren een vreemde rol spelen: Kamerbreed beginnen Kamerle- den met een welwillende of zelfs geïnteresseerde houding aan te nemen, maar in tweede instantie houden zij stuk voor stuk de boot af. Broersma had zich al in 1997 gedwongen gezien zijn bedrijf te beëindigen. Het vertrouwen van zijn klanten in zijn persoon was er nog, maar niet meer in zijn bedrijf. Door het gevecht met de belasting raakt hij geestelijk ontredderd. Maar hij blijft vechten, ook al is het tegen de bierkaai van de belastingdienst. Wel heeft die inmid- dels, na een onderhoud in april 1998, de funeste fiscale duiding van zijn bedrijf teruggedraaid. Niet dat Broersma daar nog iets

mee opschiet. Zijn bedrijf ligt plat. Maar met de rechtzetting van de fiscale duiding lijken nu alle con- flicten in zijn voordeel beslecht. Sam Broersma is ten gronde gericht door impliciet en expliciet erkende fouten van de belasting- dienst. Het is tijd voor een scha- declaim.

‘Verwarrend’

Sam Broersma klimt in de hoog- ste boom. Hij doet schriftelijk zijn beklag bij de koningin en de pre- mier. Staatssecretaris Wouter Bos ontvangt hem op 13 september 2000. “We gaan rechtzetten, wat fout is.” Als uitwerking van die belofte krijgt Broersma in april 2001 een brief van de staatsse- cretaris, die opmerkelijk genoeg geen datum draagt. Hij deelt mee: “Uw brief is door zowel het Kabi- net der Koningin als de Minister- President ter beantwoording aan mij overgedragen. Ik beantwoord de brief mede namens de Minis- ter van Financiën.” Wouter Bos antwoordt dus zowel namens Hare Majesteit, minister-presi- dent Wim Kok en minister Gerrit Zalm. Dat is nogal wat. Staatssecretaris Bos stelt in zijn brief echter keihard dat de belastingdienst geen enkele blaam treft. Die heeft niets te maken met het vertrouwen dat de kapitaalver- strekkers al dan niet in Broersma's bedrijf stellen. “De juridische ver- houding tussen de opdrachtnemer (Trading Advice -hr) en de belastingdienst is voor een kapitaal-

verstrekker/opdrachtgever niet relevant”, weet de staatssecreta- ris. Alsof grote kapitaalverstrekk- ers in zee blijven gaan met een man, wiens leven in het teken is komen te staan van een splend belastingconflict. Bos weigert dan ook maatregelen te nemen tegen de ambtenaren die de schade heb- ben aangericht en die te vergoe- den. Bos: “Wel kan ik mij voor- stellen dat het voor u verwarrend was dat de, naar uw zeggen aan u bekend gemaakte opvatting van een controlerend ambtenaar niet zonder meer wordt gevolgd door de tot beslissing bevoegde hogere ambtenaar.”

Staatshoofd

Broersma brijst: “Dit kan hele- maal niet. De minister verwijst naar niet meer bestaande wet- geving. Sinds 1992 is de opvat- ting van een lagere ambtenaar al maatgevend, ongeacht wat een hogere daar achteraf over zegt. Er is immers vertrouwen gewekt. Fiscaal-technisch een zo moge- lijk nog grotere fout maakt de staatssecretaris, als hij stelt dat ik wel ondernemer was voor de inkomsten-, maar niet meer voor de omzetbelasting. Ook dat kan helemaal niet. De zogenaamde zesde EU-richtlijn sluit een derge- lijk onderscheid uit.” Broersma's concludeert: “Ik ben ten onrech- te verdacht gemaakt, tot op het hoogste niveau en met funest gevolg.”

Alle controlerende organen, de Tweede Kamer, de Nationale Ombudsman, het Openbaar Ministerie en de rechter lieten het vervolgens afweten. “Heel bewust”, zegt hij. “Daarom zat er niets anders meer op dan mijn boek te schrijven.” In het bijzon- der voor de koningin, in wier naam dit allemaal is gebeurd. Broersma: “Laat het staatshoofd, die doctoranda in de rechten is, mij niet verwijten dat ik met mijn boek de zaak op scherp zet. Dat hebben haar diena- ren gedaan. Ik vraag slechts mijn recht. En een relevante schadevergoeding.” ●

Sam Broersma, Hare Majesteits leu- gens regeren. De Staat der Nederlan- den als criminele organisatie. 736 pp., geb., € 49,90, ISBN 978-90-9025143-1.

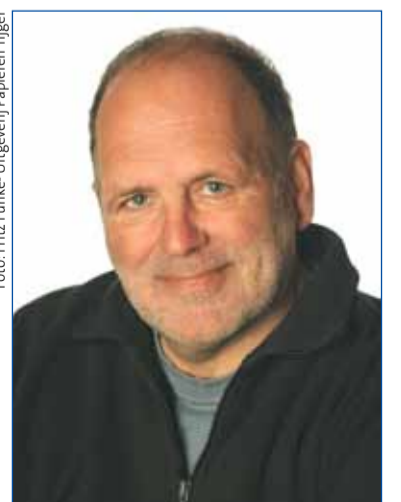

Foto: Fritz Funke - Uitgeverij Papieren Tijger